

Dorpsspiegel Terwispel

Gemeente Opsterland

2022

Colofon

Dorpsspiegels 2022

Opdrachtgever
Gemeente Opsterland

Projectleiding
Jitske Algra MSc

Onderzoekers
Emma Hofman MSc
Jitske Algra MSc
Mechiel Zantema MEd
Dr. Nienke Broeils

Eindredactie
Maaïke van Dijk

Uitgave
Partoer, consultants en onderzoekers
Leeuwarden, november 2022

Inhoud

Inleiding	4
1 Algemene achtergrondinformatie	5
2 Wonen in Terwispel & Opsterland	9
2.1 Woonsituatie en kenmerken van de woning	9
2.2 Verduurzaming van woningen in Terwispel	12
2.3 Verhuizen uit Terwispel	13
2.4 Waarom het prettig wonen is in Terwispel	15
3 Onderwijs in Terwispel	16
3.1 Aanbod van onderwijs in Terwispel	16
3.2 Reisafstand naar onderwijsvoorzieningen	17
3.3 Kwaliteit van onderwijsvoorzieningen in Terwispel	17
4 Bewegen & gezondheid	18
4.1 Sportvoorzieningen	18
4.2 Ervaren gezondheid	19
5 Ontmoeten en voorzieningen in Terwispel	20
5.1 Lidmaatschap maatschappelijke organisaties in Terwispel	20
5.2 Vrijwilligers in Terwispel	21
5.3 Voorzieningen in Terwispel	21
5.4 Vervoersmogelijkheden	23
5.5 Verbinding inwoners met het dorp Terwispel	24
6 Zorg in Terwispel	26
6.1 Zelfstandig wonen in Terwispel	26
6.2 Ondersteuningsmogelijkheden in Terwispel en de gemeente	27
7 Nabranders	28

Inleiding

De dorpsspiegels

De gemeente Opsterland heeft in de jaren 2006, 2010, 2014 en 2018 de ervaren leefbaarheid in 15 dorpen in de gemeente gemeten. Het gaat om de dorpen Bakkeveen, Beetsterzwaag/Olterterp, Frieschepalen, Gorredijk, Hemrik, Jonkerslân, Langezwaag, Lippenhuizen, Luxwoude, Nij Beets, Siegerswoude, Ureterp, Terwispel, Tijnje en Wijnjewoude. Om dit op een gedegen manier te doen, maakt de gemeente gebruik van 'dorpsspiegels'. De dorpsspiegels zijn een instrument om inzicht te verkrijgen in de leefbaarheid per dorp. Plaatselijk belangen kunnen dit inzicht gebruiken voor het ontwikkelen van hun dorpsvisies. Ook voor het gemeentelijk beleid zijn de uitkomsten van de dorpsspiegels van grote waarde.

De dorpsspiegels geven per dorp en overkoepelend voor de gemeente inzicht in welke onderdelen volgens de respondenten goed op orde zijn en op welke onderdelen verbetering mogelijk is. Daar waar mogelijk, wordt ook bekeken waar het betreffende dorp of de gemeente als geheel vier jaar geleden stond.

Partoer

De gemeente Opsterland heeft onderzoeksbureau Partoer gevraagd om de dorpsspiegels voor 2022 voor te bereiden en uit te voeren. In dit proces is Partoer, in samenwerking met gemeente Opsterland, verantwoordelijk geweest voor het opstellen, het programmeren en het analyseren van de vragenlijst. Daarnaast heeft Partoer dorpsgesprekken voorbereid en geleid. Ten slotte hebben de onderzoekers van Partoer deze rapportage en de andere dorpsrapportages opgesteld.

Rapportage

De resultaten van de dorpsspiegels zijn in afzonderlijke dorpsrapportages per dorp inzichtelijk gemaakt. Daarnaast is een overall rapportage geschreven waar alle resultaten van Opsterland als geheel zijn beschreven. Relevante informatie uit de dorpsgesprekken is ook meegenomen in de rapportages.

1 Algemene achtergrondinformatie

In dit hoofdstuk leest u algemene informatie over de inwoners van Terwispel die de vragenlijst tussen 16 mei en 8 juni 2022 hebben ingevuld. Ter aanvulling op de gegevens uit de vragenlijst is op 5 juli 2022 in Terwispel een dorpsgesprek georganiseerd waarbij met inwoners is gesproken over de eerste resultaten van deze dorpspiegels. Relevante opmerkingen uit dit gesprek zijn zowel in de lopende tekst als door middel van quotes toegevoegd aan deze rapportage. Alle percentages in dit onderzoek zijn afgerond op hele getallen. Daardoor wijken de percentages in sommige gevallen iets af van 100 (hoger of lager).

Aantal inwoners Terwispel & gemeente Opsterland inclusief respons

Dorp	Inwonersaantal 2022	Inwonersaantal 2018	Inwonersaantal 2013	Inwonersaantal 2009	Vershil 2018-2022
Terwispel	1.014	1.029	1.061	1.051	-15 inwoners
Gemeente Opsterland	29.770	29.795	29.896	29.780	-25 inwoners

De vragenlijst is verzonden aan

Dorp	Aantal inwoners 2022	Verzonden brieven	Digitale respons	Schriftelijke vragenlijst	Totale respons	Responspercentage
Terwispel	1.014	389	99	1	100	26%
Gemeente Opsterland	29.770	12.457	2.694	96	2.790	22%

In Terwispel is een totale respons van 100 ingevulde vragenlijsten. Gedurende de vragenlijst is een aantal respondenten gestopt. Respondenten die de vragenlijst t/m vraag 20 hebben ingevuld, zijn meegenomen als respondent in de analyse. Na vraag 21 zijn in Terwispel drie respondenten gestopt met het invullen van de vragenlijst.

In 2018 zijn in Terwispel 82 vragenlijsten ingevuld. In absolute aantallen zijn in Terwispel in 2022 dus 18 vragenlijsten meer ingevuld dan in 2018.

Deelnemers dorpsgesprek

Aan het eind van de vragenlijst konden respondenten aangeven of zij uitgenodigd wilden worden voor een dorpsgesprek. Deze gesprekken zijn, bij interesse van inwoners, in elk dorp georganiseerd. Tijdens een dorpsgesprek werden de eerste resultaten van de dorpspiegels uit dat betreffende dorp gepresenteerd. Door middel van het gesprek is meer duiding aan deze resultaten gegeven.

In Terwispel hebben 25 inwoners aangegeven uitgenodigd te willen worden voor het dorpsgesprek. Negen mensen hebben zich uiteindelijk aangemeld voor het gesprek en elf mensen waren aanwezig in het dorpshuis van Terwispel.

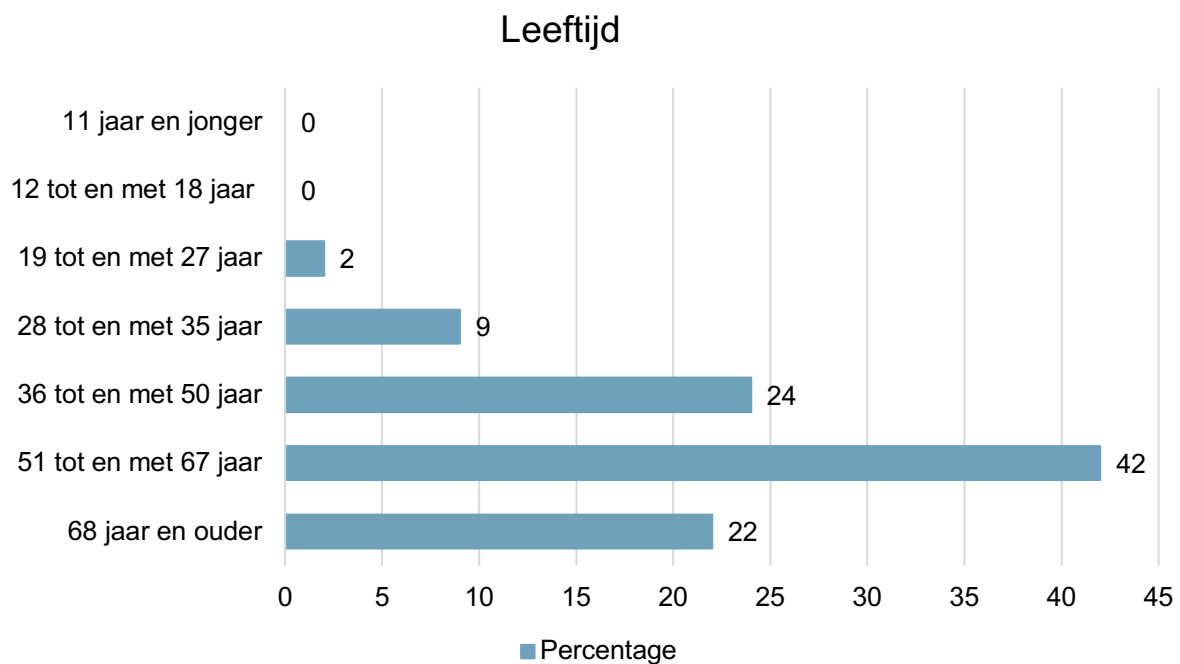
Woonduur dorp & gemeente

	0-2 jaar	2-5 jaar	5 – 10 jaar	10 – 20 jaar	20 jaar en langer
In het dorp Terwispel	6%	10%	7%	12%	65%
In de gemeente Opsterland	5%	8%	4%	9%	74%

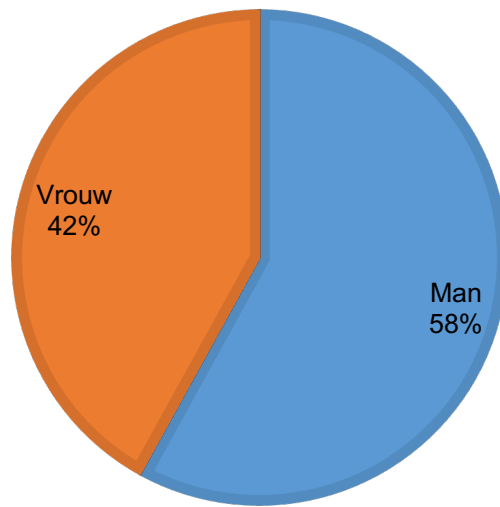
Hierboven is weergegeven wat de woonduur van de respondenten is in percentages. Het valt op dat het merendeel van de respondenten al langer dan 20 jaar in Terwispel woont (65%).

Leeftijd en geslacht

De vragenlijst is door respondenten van diverse leeftijden ingevuld. Hieronder wordt per leeftijdscategorie beschreven hoe oud de respondenten zijn. Hierin valt op dat de meerderheid van de respondenten in Terwispel tussen de 51 en 67 jaar is (42%). In 2018 was dit ook zo. Toen was 50% van de respondenten tussen de 55 en 65 jaar.

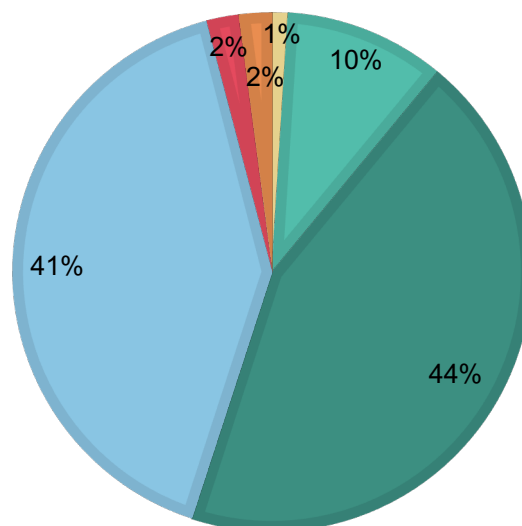
Geslacht

Hoogst genoten opleiding

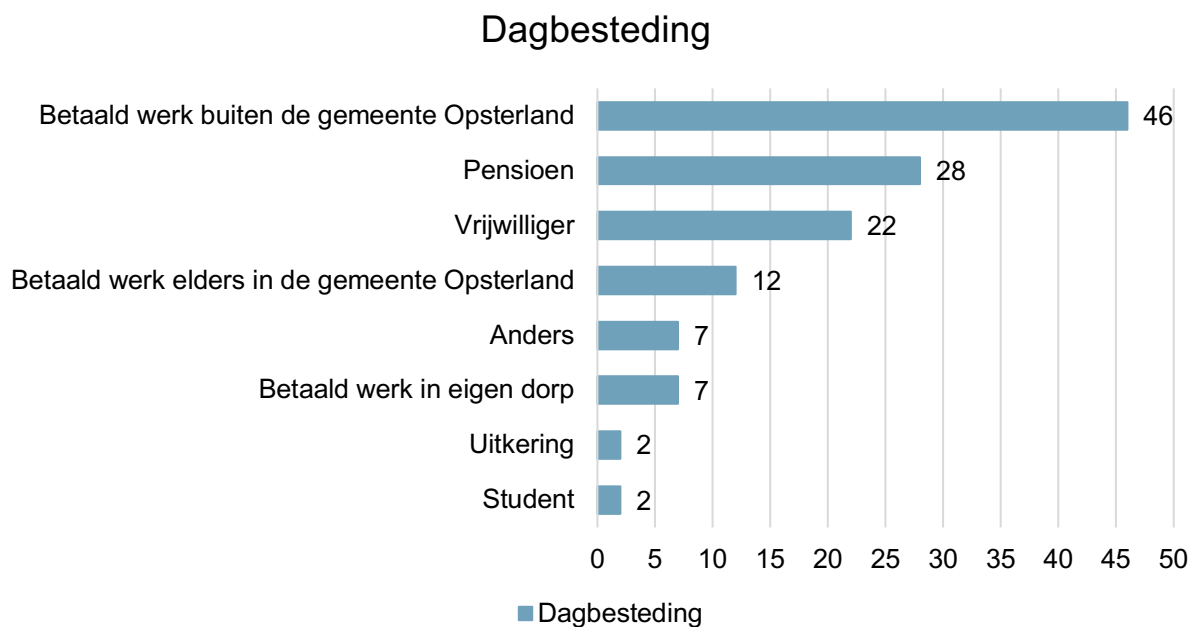
De meeste respondenten in Terwispel geven aan dat zij het mbo als hoogst genoten opleiding hebben afgemaakt (44%). Daarnaast heeft 41% het hbo afgemaakt. 2% heeft geen van de genoemde opleidingen afgemaakt.

Hoogst genoten opleiding

Dagbesteding

De meeste respondenten in Terwispel hebben betaald werk buiten de gemeente Opsterland (46%). 28% is met pensioen, dit komt overeen met het percentage 65+ers dat de vragenlijst heeft ingevuld. In 2018 gaf 62% van de respondenten aan werk buiten de gemeente Opsterland te hebben. Doordat de steekproef en respons in 2018 anders was, hoeft dit niet te betekenen dat in absolute aantallen minder mensen buiten Opsterland zijn gaan werken vanuit Terwispel. Bij anders geven respondenten nog aan dat zij zzp'er zijn of met vervroegd pensioen zijn gegaan.

Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk. Daardoor is het totaal van de percentages meer dan 100%.

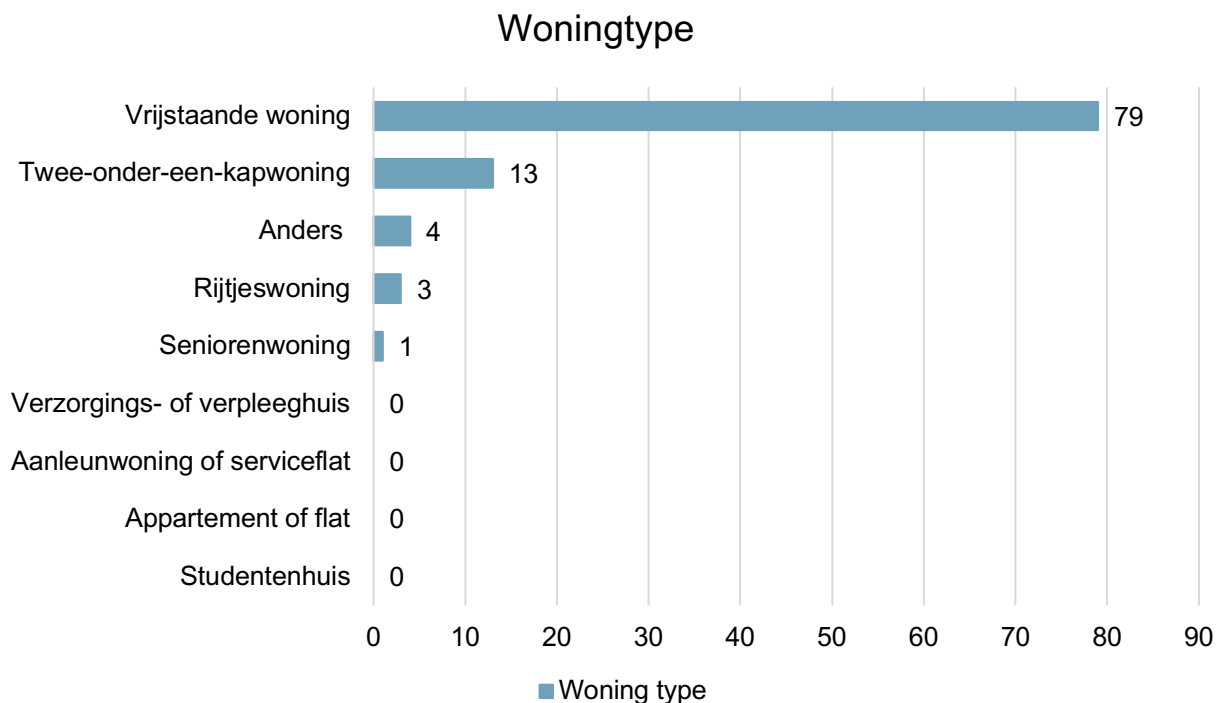
2 Wonen in Terwispel & Opsterland

Dit hoofdstuk gaat in op het wonen in Terwispel en Opsterland. Er zijn vragen gesteld over de woonsituatie van respondenten, verduurzaming van de woning en verhuizen.

2.1 Woonsituatie en kenmerken van de woning

Woonsituatie & Huur- of koopwoning

De meeste respondenten geven aan een in een vrijstaande woning te wonen (79%), 13% woont in een twee-onder-een-kapwoning, 3% in een rijtjeswoning en 1% in een seniorenwoning. Bij anders wordt een (woon)boerderij genoemd.

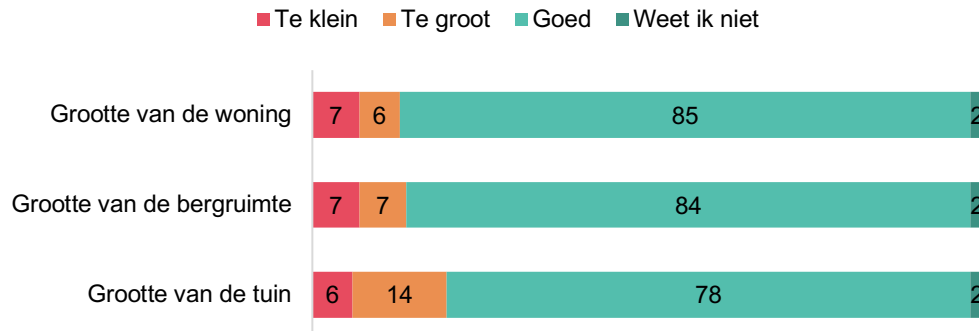
Van al deze woningen is 93% een koopwoning en 7% een huurwoning. De respondenten die in een huurwoning wonen, geven met name aan in een twee-onder-een-kapwoning, in een rijtjeswoning en een seniorenwoning te wonen. Respondenten die een woning huren, wonen dus niet in een vrijstaande woning in Terwispel.

De verdeling huur- en koopwoningen wordt tijdens het dorpsgesprek herkend door de aanwezigen. Zij geven aan dat een klein deel van de woningen in het dorp huurwoning is.

Grootte van de woning

Over het algemeen zijn respondenten tevreden over de grootte van hun woonruimte. Er zijn geen grote verschillen te zien tussen mensen die in een huur- of een koopwoning wonen.

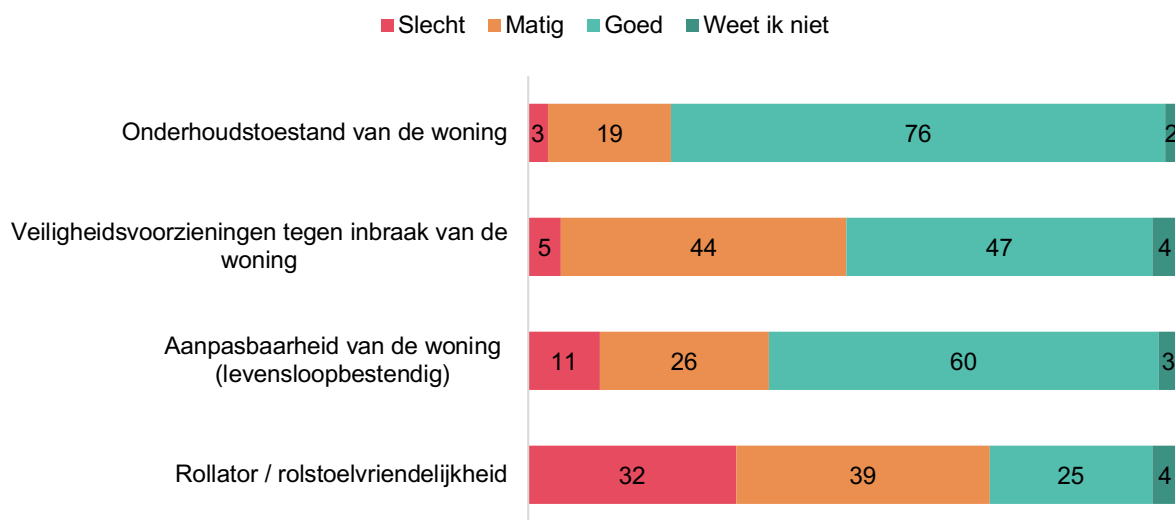
Grootte van de woning

Kenmerken van de woning

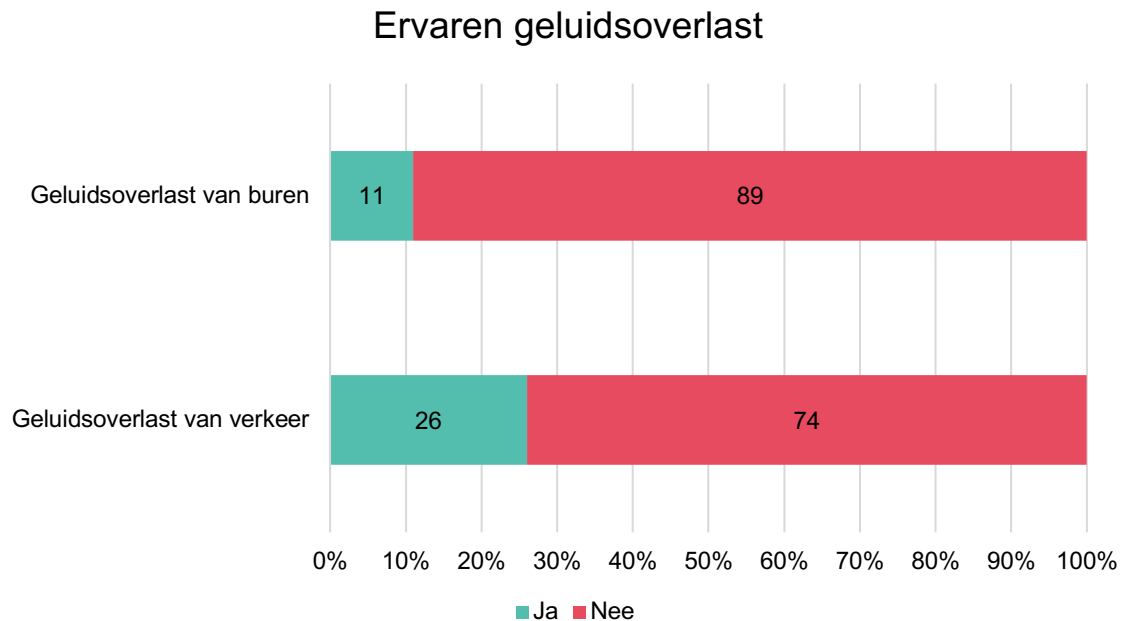
Ook de kenmerken van de woning worden door de meeste respondenten als goed bevonden. Wel valt op dat een groter percentage van de respondenten de rollator/rolstoelvriendelijkheid van de woning als slecht tot matig beoordeeld (71%). Van de respondenten die in een huurwoning woont beoordeelt bijna iedereen dit aspect van de woning slecht tot matig. Maar ook onder respondenten met een koopwoning wordt dit als knelpunt ervaren. Dit komt overeen met hoe de respondenten hier in 2018 over dachten. In de dorpsgesprekken komt regelmatig naar voren dat dit ook met het bouwjaar van de woningen te maken kan hebben. Relatief oudere woningen, zijn (nog) niet goed voorbereid op rolstoelen of rollators. Ook is het mogelijk dat respondenten nog niet in de leeftijdsfase zitten om hierover na te (moeten) denken.

Kenmerken van de woning

Geluidsoverlast

Er zijn meer respondenten die geluidsoverlast van het verkeer ervaren (26%) dan van de burens (11%).

Tijdens het dorpsgesprek blijkt dat geluidsoverlast door verkeer met name door de hoofdstraat komt. Dit is een thema wat ontzettend leeft in het dorp en waar volgens de aanwezige inwoners de afgelopen jaren nog weinig in is bereikt. Verkeer rijdt daar vaak te hard en doordat het een klinkerstraat is, maakt dit veel kabaal volgens de inwoners. Er is een loonbedrijf dat voorheen veel door het dorp reed, waardoor versmallingen niet gewenst waren. Dit schijnt nu niet meer aan de orde te zijn, omdat het bedrijf is afgeslankt.

“Er is hierover contact geweest met de politie, maar die geven aan dat de weg niet is ingericht als een 30 km weg. De gemeente moet ervoor zorgen dat de weg anders wordt ingericht, anders gaat de politie niet handhaven.”

(Quote dorpsgesprek)

Geluidsoverlast door de burens wordt ook wel herkend door sommige aanwezigen tijdens de dorpsbijeenkomst. Bij twee onder een kap-woningen bij huurwoningen lijkt deze overlast meer aan de orde. Deze zijn vaak slecht geïsoleerd waardoor bewoners elkaar kunnen horen. Er is af en toe overlast van jeugd die 's nachts in de speeltuin na het stappen herrie maakt. Ook hanen, honden en andere dieren zorgen soms ook voor geluidsoverlast volgens de aanwezige dorpsbewoners.

Waardering woning & veiligheid dorp

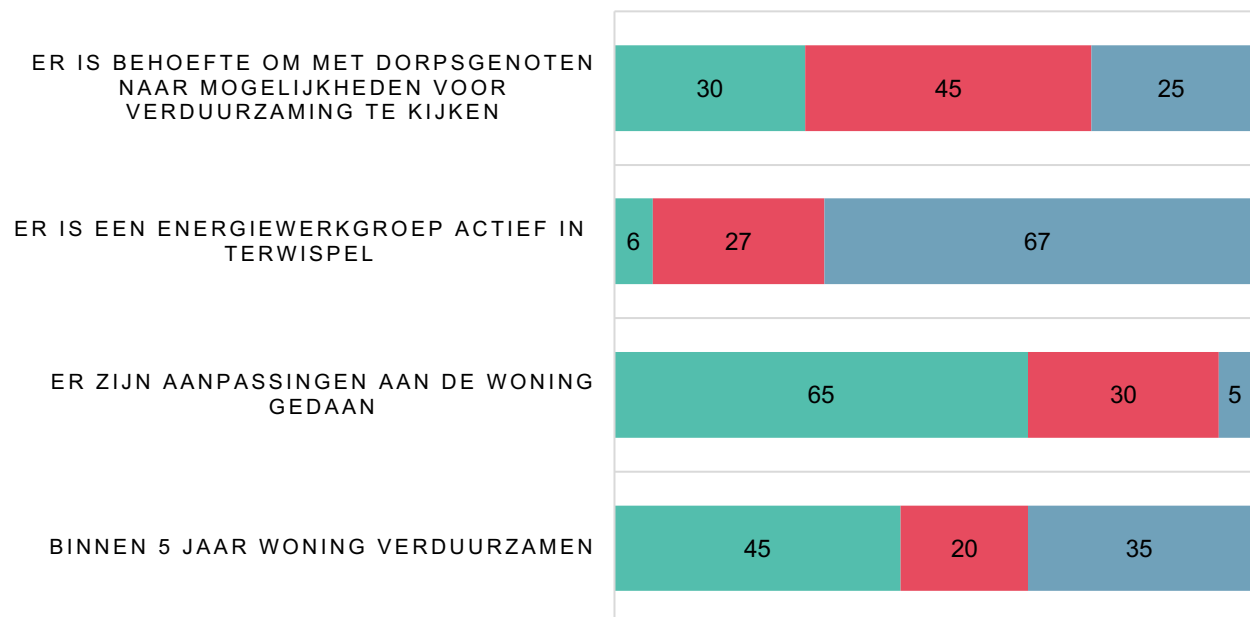
In Terwispel beoordelen de respondenten hun woning gemiddeld met een 8. In Opsterland als geheel is dit een 8,1. In 2018 gaven de respondenten in Terwispel hun woning gemiddeld een 7,9.

Respondenten beoordelen de veiligheid in hun dorp gemiddeld met een 7,7. In Opsterland als geheel is dit een 7,6. In 2018 gaven de respondenten in Terwispel de veiligheid in hun dorp gemiddeld een 7,2.

2.2 Verduurzaming van woningen in Terwispel

Een groot deel van de respondenten geeft aan al aanpassingen aan de woning te hebben gedaan op het gebied van verduurzaming (65%). 45% geeft aan dit binnen vijf jaar van plan te zijn. Van de respondenten die aangeeft binnen vijf jaar de woning te willen verduurzamen, geeft 68% aan ook al aanpassingen te hebben gedaan. Zij willen hun huis dus verder verduurzamen. 29% heeft nog geen aanpassingen gedaan en is dat binnen vijf jaar van plan. In deze resultaten is ook gekeken naar opvallende verschillen tussen verschillende leeftijdscategorieën en opleidingsniveaus van de respondenten. In Terwispel is daarin niets opvallends te zien.

Verduurzamen

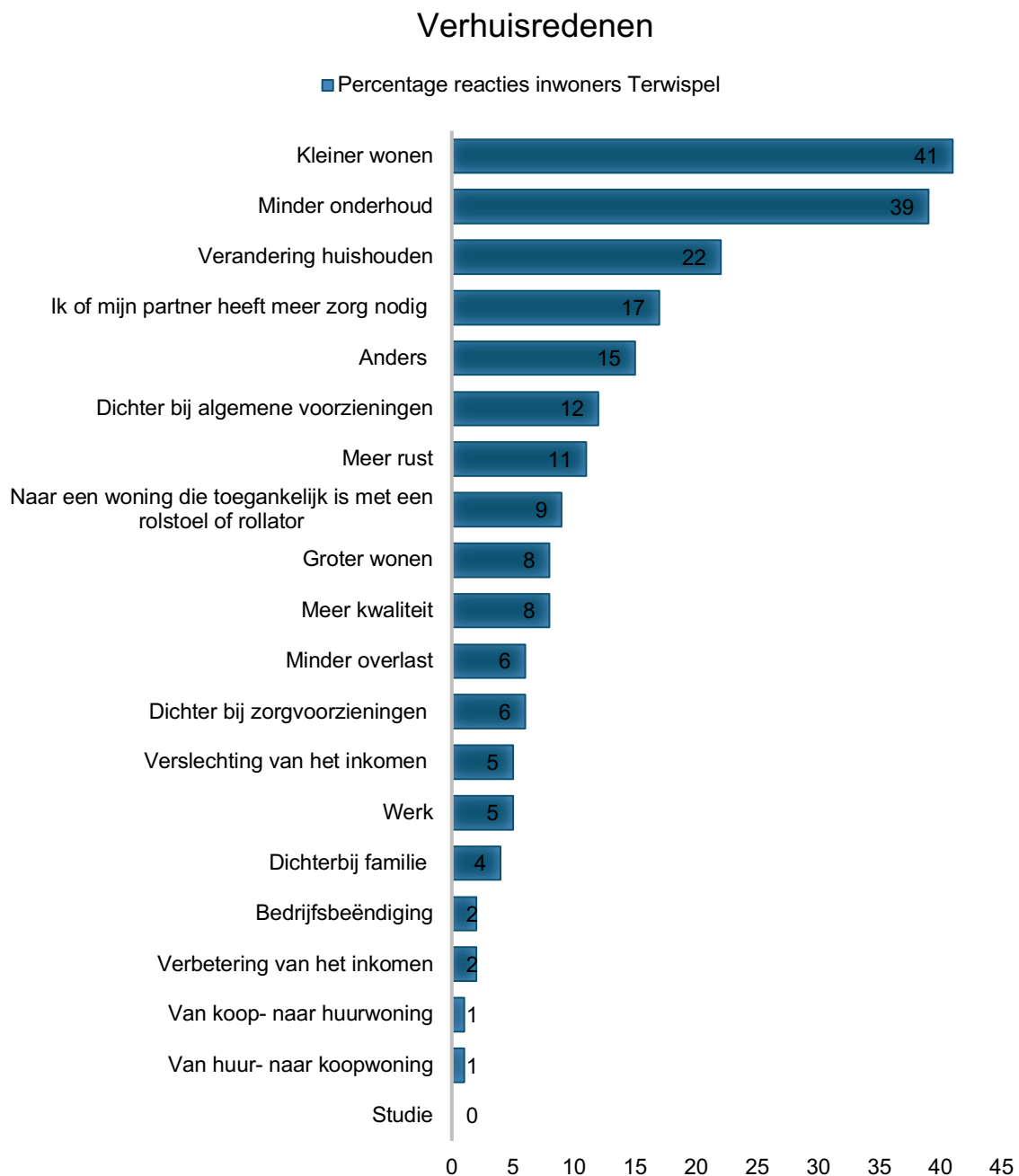
30% van de respondenten heeft er behoefte aan om met dorpsgenoten naar mogelijkheden voor verduurzaming te kijken. Bijna al deze respondenten wonen in een koopwoning. Uit het dorpsgesprek blijkt dat men wel bepaalde zaken gezamenlijk zou willen inkopen, als het gaat om de verduurzaming van de woning. Bij huurwoningen is dit nog niet van de grond gekomen, terwijl die wens er wel is vanuit een aanwezige dorpsbewoner. Dit komt overeen met het beeld uit de vragenlijst.

De aanwezige dorpsbewoners vertellen tijdens het dorpsgesprek dat er wel een denktank is geweest om een energiewerkgroep te starten, dit is helaas niet succesvol gebleken. Er is dus wel bereidheid, maar het ontbreekt vooral nog aan succesvolle initiatieven op dit gebied. Dit zou ook kunnen verklaren dat 6% van de respondenten toch aangeeft dat er een energiewerkgroep in het dorp actief is.

2.3 Verhuizen uit Terwispel

Waarom verhuizen?

Van alle respondenten geeft 17 % aan er nu aan te denken om te verhuizen. De overige 83% denkt hier nu niet over na. Dit is hetzelfde percentage als vier jaar geleden.

Wanneer men toch zou moeten verhuizen, lijkt de meest voor de hand liggende reden kleiner wonen (41% van de respondenten geeft dit aan). Daarna worden minder onderhoud (39%), verandering van huishouden (22%) en meer zorg (17%) als belangrijke redenen aangedragen. Bij anders worden redenen zoals wonen aan het water en emigreren naar het buitenland genoemd.

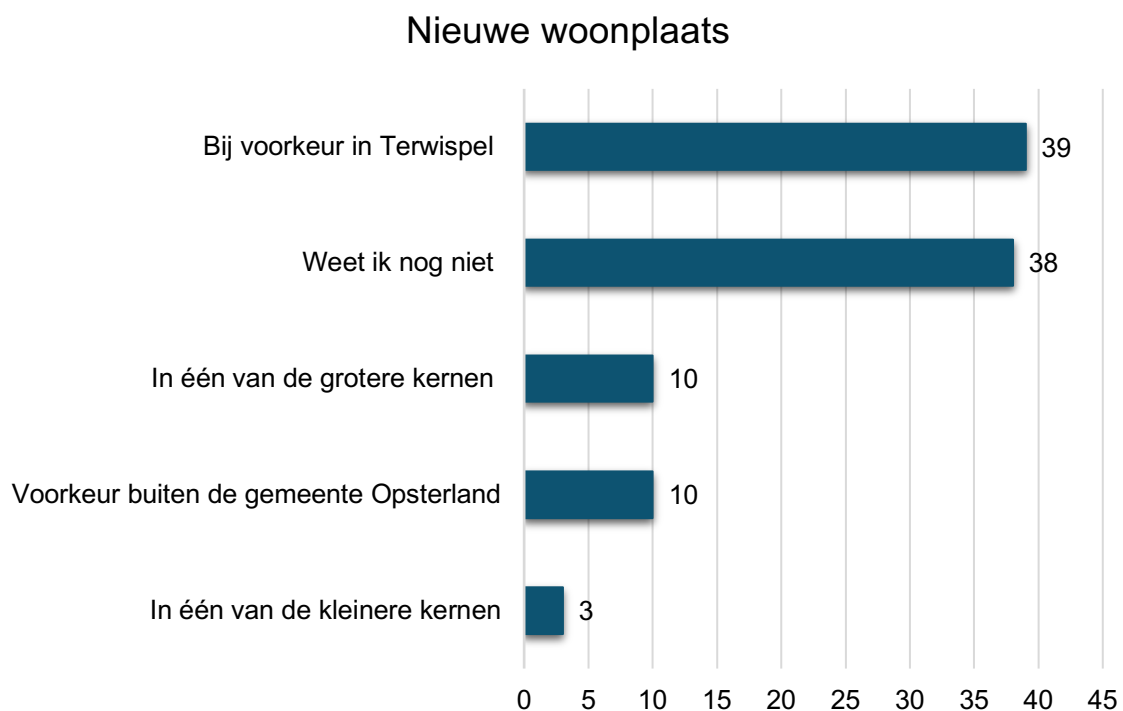
Ook komt bij 'anders' het realiseren van een pre-mantelzorgwoning op het eigen terrein naar voren. Dit is ook een belangrijk thema wat tijdens het dorpsgesprek is aangedragen in Terwispel, maar ook in andere dorpen van Opsterland. Tijdens het gesprek erkent de gemeente dat dit thema ook in andere dorpen leeft en dat dit vanuit de gemeente wordt meegenomen in de nieuwe omgevingsvisie.

“Ook in Terwispel zit de woningmarkt op slot. Er is weinig doorstroom, mensen blijven lang in hun eigen woning. Er is behoefte aan pre-mantelzorgwoningen, dit betekent dat er een tijdelijke woning op eigen erf bijkomt en de mantelzorgers betrekken de huidige woning. Hier is inmiddels een collectief van 10 huishoudens, uit verschillende dorpen, die dit aangevraagd heeft bij de gemeente. Vooralsnog zonder succes.”

(Quote dorpsgesprek)

Locatie nieuwe woonplaats

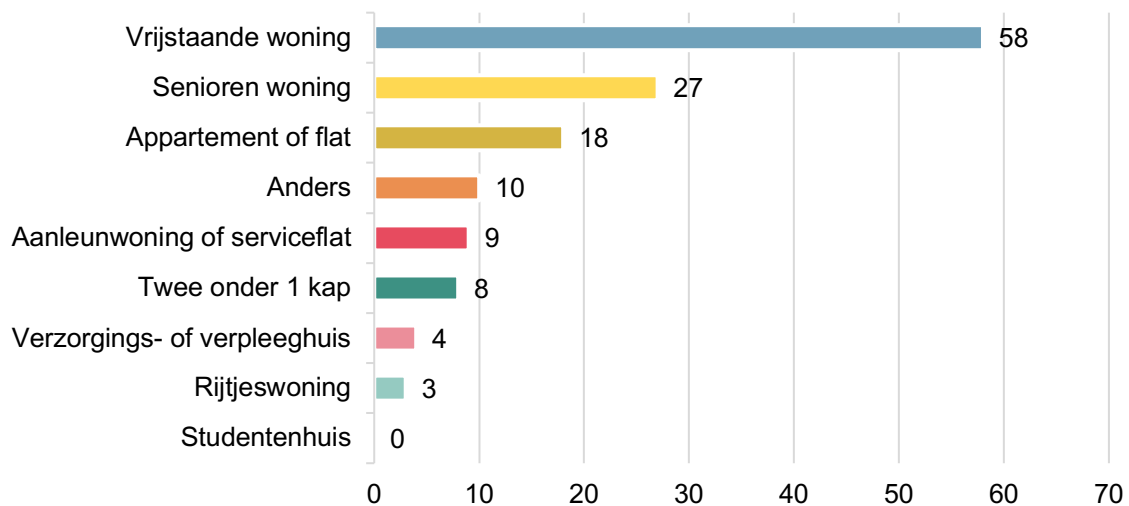
Wanneer men zou moeten verhuizen, blijft men bij voorkeur in Terwispel (39%). 38% geeft aan dit nog niet te weten. Dit komt overeen met de resultaten van vier jaar geleden.

Type woning

De meeste respondenten verhuizen het liefste naar een vrijstaande woning (42%), wanneer zij zouden moeten verhuizen. 20% zou dan graag naar een seniorenwoning verhuizen. Ook een appartement of flat komt redelijk vaak naar voren (13%). Dit is opvallend, want vier jaar geleden gaf geen enkele respondent aan dit te willen. Bij anders noemen respondenten weer de pre-mantelzorgwoning op eigen erf, een woonark, bedrijventerrein met eigen woning en een woning met minder onderhoud en aantrekkelijker qua verbinding met het openbaar vervoer. Ook geeft een groot deel van de respondenten aan niet te willen verhuizen.

Gewenste woning bij verhuizing

2.4 Waarom het prettig wonen is in Terwispel

Hieronder volgt een greep uit de, door de inwoners van Terwispel, genoemde redenen waarom het prettig wonen is in Terwispel.

Het valt op dat de respondenten uit Terwispel erg tevreden zijn over hun dorp en hier prettig wonen. Het merendeel van de respondenten geeft aan fijn te wonen in Terwispel, omdat het lekker rustig is, de mensen zijn vriendelijk. Het is een landelijke omgeving met veel natuur, maar toch dicht bij de snelweg en andere voorzieningen. Ook geven invullers aan dat zij zich betrokken voelen bij Terwispel en zich hier thuis voelen. Ook wordt er veel georganiseerd door betrokken buurtbewoners.

“De gezelligheid, de saamhorigheid, je kunt je storten op vrijwilligerswerk of niet. Je kunt anoniem zijn als je wilt maar liever niet haha. Mijn uitzicht, ook dat maakt het prettig wonen. Fijne burens. Fijne buurt. Ik ben heel tevreden.”

(Quote respondent dorpspiegels)

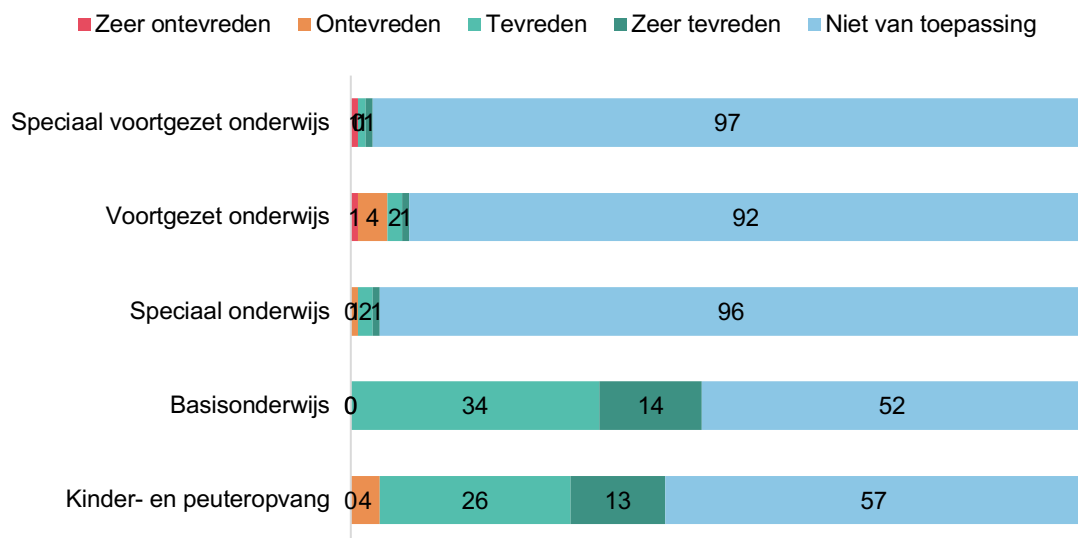
3 Onderwijs in Terwispel

In dit hoofdstuk is beschreven hoe de respondenten denken over het aanbod, de reisafstand en de kwaliteit van de onderwijsvoorzieningen in Terwispel. In Terwispel valt het merendeel van de respondenten in de leeftijdscategorie 50+, hierdoor is bij dit onderdeel veel 'niet van toepassing' ingevuld. We kunnen ervan uitgaan dat de meeste respondenten geen schoolgaande kinderen meer hebben. Daarnaast zijn voorzieningen, zoals het speciaal voortgezet onderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs niet aanwezig in Terwispel. Daarom is het moeilijk om gefundeerde uitspraken over dit onderdeel van het onderzoek te doen. Wel is in Terwispel te zien dat met name over het basisonderwijs en de kinder- en peuteropvang relatieve tevredenheid is.

3.1 Aanbod van onderwijs in Terwispel

Van de respondenten die iets kunnen zeggen over het aanbod van onderwijsvoorzieningen in Terwispel is het merendeel tevreden. Met name over het basisonderwijs en de kinder- en peuteropvang geeft zo'n 40% aan tevreden tot zeer tevreden te zijn. Voor de overige respondenten was deze vraag niet van toepassing.

Tevredenheid over aanbod van onderwijsvoorzieningen

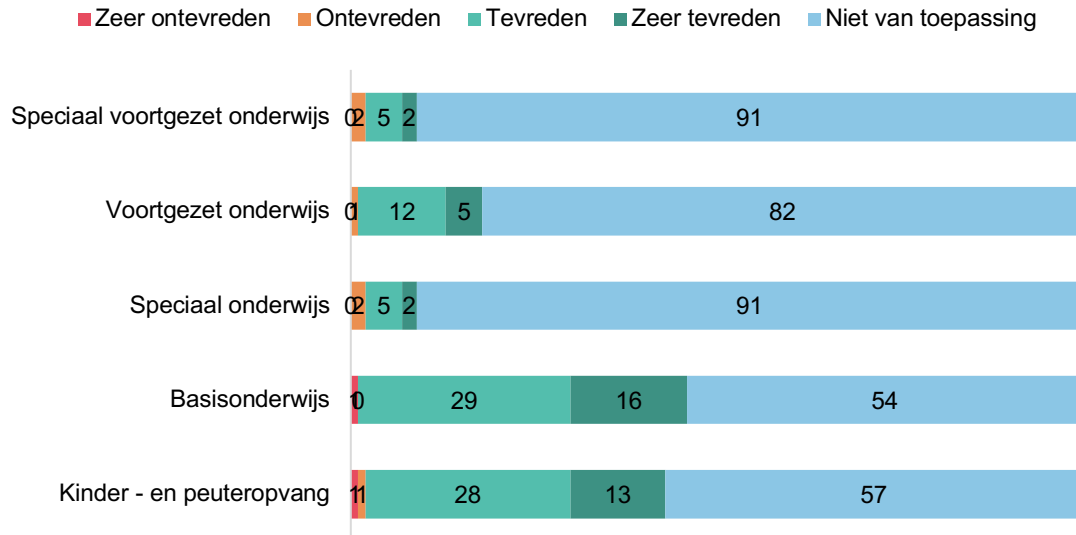
Tijdens het dorpsgesprek kwam naar voren dat er tekort is aan peuter- en kinderopvang, deze zit vol. Dit is ook in omliggende dorpen zo. Er zijn de laatste jaren veel kinderen geboren, dus de vraag is flink toegenomen. Door personeelstekorten is dit lastig in te vullen, de school is hier wel actief mee bezig.

3.2 Reisafstand naar onderwijsvoorzieningen

Ook de reisafstand tot onderwijsvoorzieningen is voor veel respondenten niet van toepassing. Daar waar respondenten er wel iets over kunnen zeggen, met name met betrekking tot het basisonderwijs en de kinder- en peuteropvang, is men tevreden tot zeer tevreden.

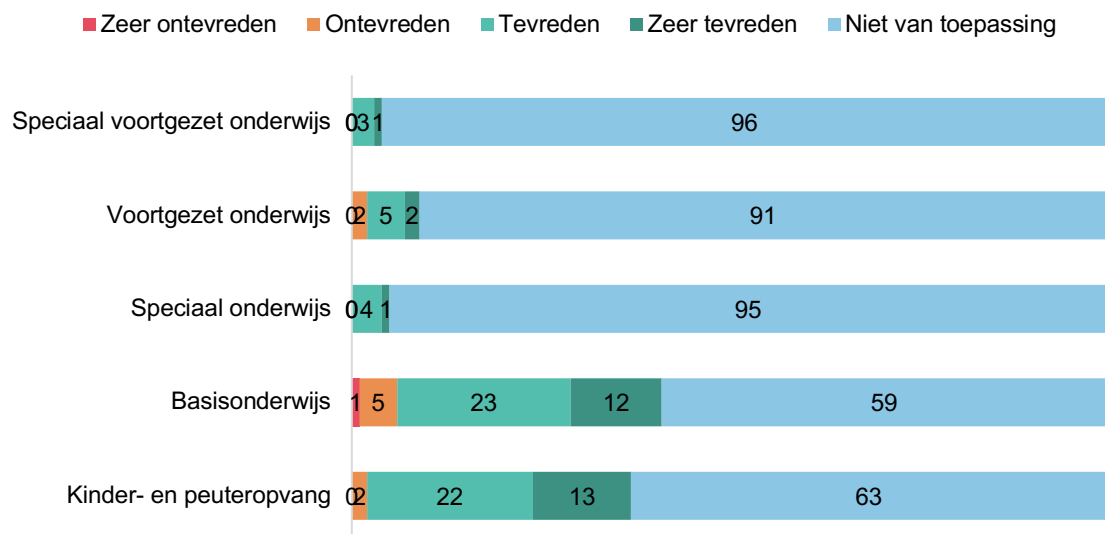
Tevredenheid over reisafstand tot onderwijsvoorzieningen

3.3 Kwaliteit van onderwijsvoorzieningen in Terwispel

De meeste respondenten geven ook bij de kwaliteit van de onderwijsvoorzieningen aan dat dit niet van toepassing is voor hen. Over het basisonderwijs en de kinder- en peuteropvang is men over het algemeen tevreden tot zeer tevreden. Wel geeft 5% van de respondenten aan ontevreden te zijn over de kwaliteit van het basisonderwijs in Terwispel.

Tevredenheid over kwaliteit van onderwijsvoorzieningen

4 Bewegen & gezondheid

In dit hoofdstuk is aan respondenten gevraagd of zij lid zijn van een sportvereniging, hoe zij de sportvoorzieningen in hun dorp ervaren en hoe zij hun gezondheid over het algemeen ervaren.

4.1 Sportvoorzieningen

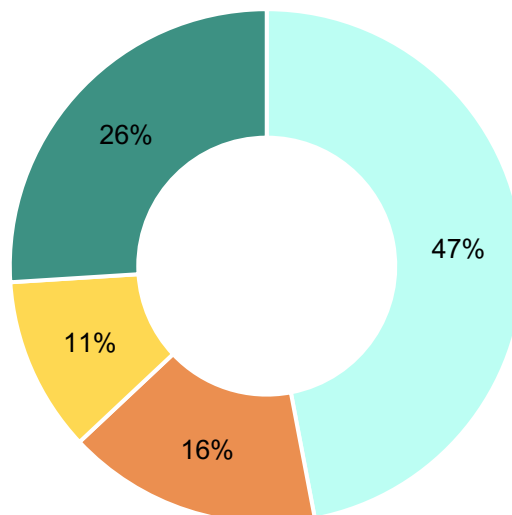
Lidmaatschap sportvoorzieningen

Voor dit onderdeel is bevestigd of respondenten passief lid (alleen als lid ingeschreven), deelnemer (ook deelnemen aan activiteiten), actief lid (bestuursfunctie/organiseren van activiteiten) of geen lid zijn van een sportvereniging in hun dorp.

De meeste respondenten zijn al dan niet als deelnemer, actief lid of als passief lid betrokken bij een sportvereniging. 47% geeft aan geen lid te zijn van een sportvereniging. Tijdens het dorpsgesprek wordt wel aangegeven dat er buiten sportverenigingen om ook veel wordt bewogen door mensen. Zo is er ook yoga in het dorp, gaan mensen samen wandelen en fietsen en is er een loopgroep. Ook kunnen inwoners gebruik maken van de jeu de boules en is er een buitenfitness in het dorp die regelmatig wordt gebruikt.

Lidmaatschap sportvereniging

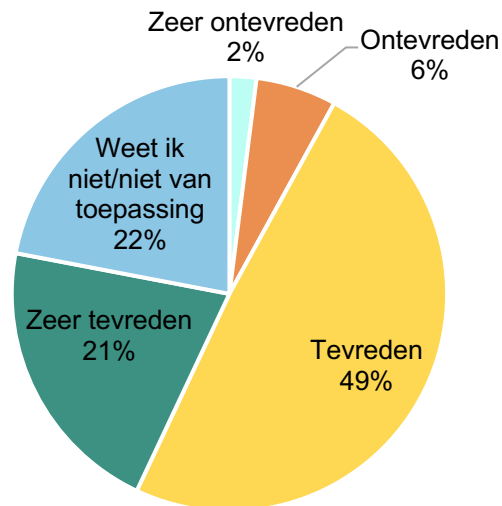
■ Geen lid ■ Passief lid ■ Deelnemer ■ Actief lid

Tevredenheid over de sportvoorzieningen

70% van de respondenten geeft aan tevreden tot zeer tevreden te zijn over de sportvoorzieningen in Terwispel. Van deze respondenten is ook het merendeel als actief lid, passief lid of als deelnemer actief bij een sportvereniging. Hierbij moet wel de kanttekening geplaatst worden dat het ook best mogelijk is dat zij buiten Terwispel aangesloten zijn bij een sportvereniging.

Tevredenheid over sportvoorzieningen

4.2 Ervaren gezondheid

Het merendeel van de respondenten ervaart de gezondheid als goed (75%) en 10% zelfs als uitstekend. 1% ervaart de gezondheid als slecht. Dit percentage is vergelijkbaar met Opsterland als geheel. Daar ervaart 14% de gezondheid als uitstekend en 70% als goed. 1% van de respondenten over heel Opsterland ervaart zijn/haar gezondheid als slecht. Vier jaar geleden beoordeelde men de gezondheid in Terwispel gemiddeld met een 7,5.

5 Ontmoeten en voorzieningen in Terwispel

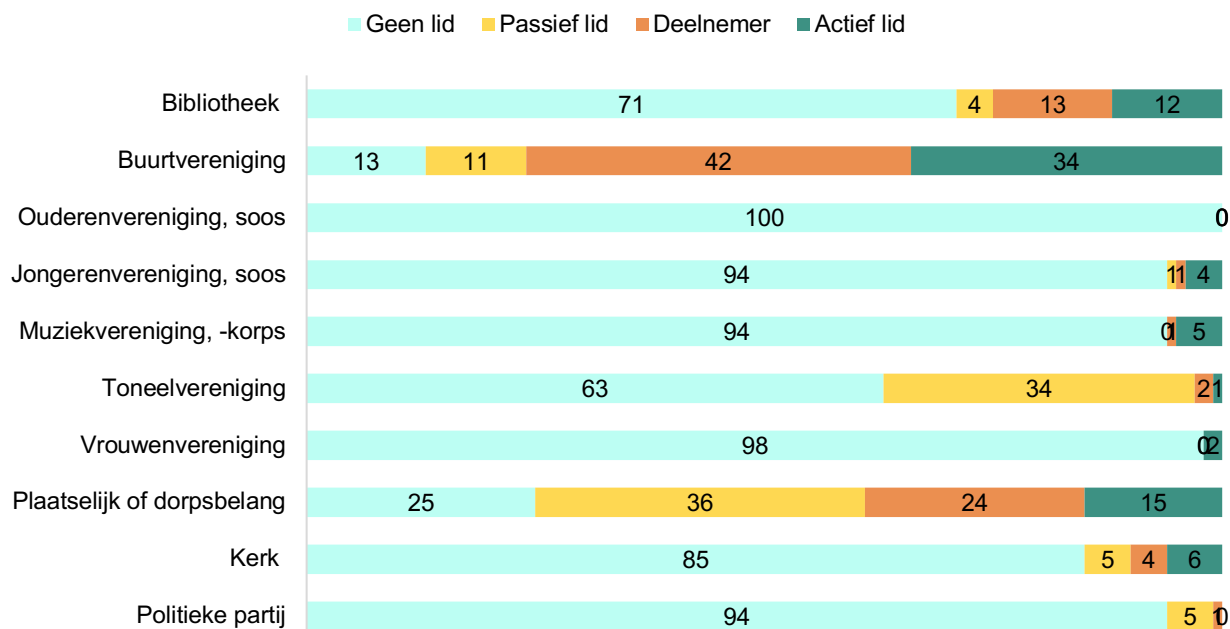
Dit hoofdstuk gaat over de maatschappelijke betrokkenheid van de inwoners uit Terwispel. Er is bevroegd of zij lid zijn van maatschappelijke organisaties en of zij als vrijwilliger actief zijn. Verder is bevroegd in hoeverre inwoners van Terwispel tevreden zijn over de voorzieningen in het dorp en of zij ook nog voorzieningen missen.

5.1 Lidmaatschap maatschappelijke organisaties in Terwispel

Voor dit onderdeel is bevroegd of respondenten passief lid (alleen als lid ingeschreven), deelnemer (ook deelnemen aan activiteiten), actief lid (bestuursfunctie/organiseren van activiteiten) of geen lid zijn van een maatschappelijke organisatie in hun dorp.

In Terwispel valt op dat bijna alle respondenten betrokken zijn bij een buurtvereniging. Slechts 13% van de respondenten geeft aan geen lid te zijn van een buurtvereniging. Volgens de aanwezigen bij het dorpsgesprek klopt dit wel: *“Alle buurten hebben een betrokken buurtvereniging, alleen op het stuk waar meer huurwoningen zijn is dit lastiger.”*. Ook het dorpsbelang heeft veel leden. Daarnaast valt op dat in Terwispel relatief veel respondenten passief lid van de toneelvereniging zijn.

Lidmaatschap maatschappelijke organisatie

De percentages respondenten wat aangeeft lid te zijn van een maatschappelijke organisatie komen in grote lijnen overeen met de percentages van vier jaar geleden.

5.2 Vrijwilligers in Terwispel

53% van de respondenten is als vrijwilliger actief. Zij geven onder andere aan actief te zijn bij een sportvereniging binnen of buiten het dorp, bij het dorpshuis en bij het plaatselijk belang. Daarnaast geven respondenten aan actief te zijn bij de kerk, de Himmelploech, de buurtvereniging en jongerenwerk (Code Hans). Respondenten zijn ook betrokken bij natuurverenigingen en een stichting die zich bezighoudt met het wonen in Terwispel.

Vrijwilligerstaken worden in allerlei verschillende functies uitgevoerd van bestuurslid tot coördinator schoonmaken.

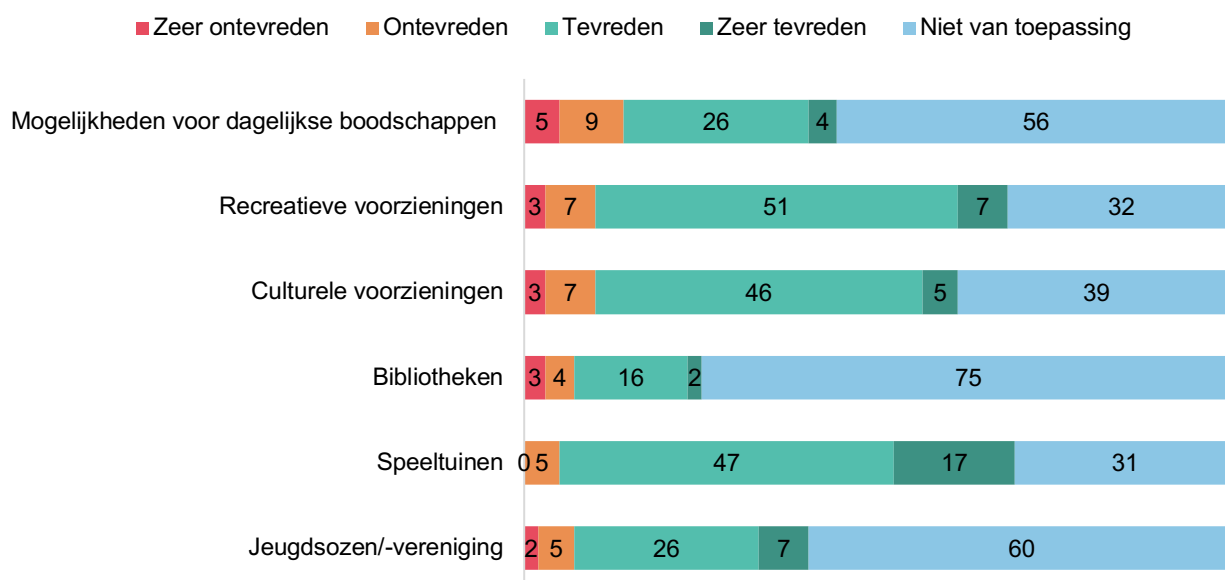
5.3 Voorzieningen in Terwispel

Tevredenheid over voorzieningen in Terwispel

Daar waar respondenten een uitspraak kunnen doen over de verschillende voorzieningen in hun dorp, zijn zij relatief positief. Tijdens het dorpsgesprek wordt benadrukt dat Terwispel vlakbij Gorredijk ligt en dat veel voorzieningen dus snel te bereiken zijn.

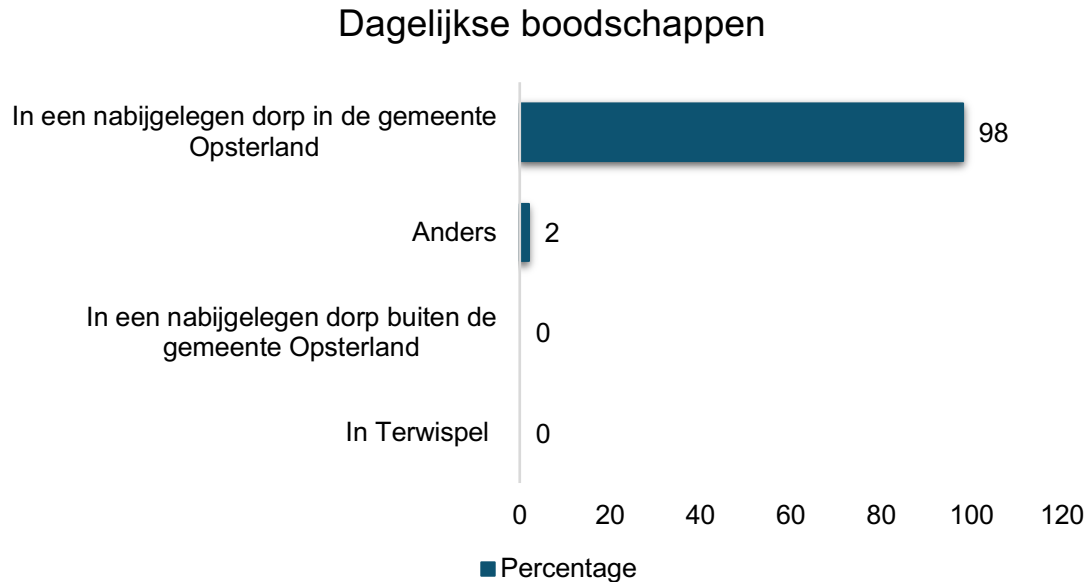
Voor jongeren zijn in de omgeving veel katen: *“Er is ook een pikehokje, één keer in de maand organiseren zij een activiteit voor kinderen t/m 14 jaar.”*

Tevredenheid over diverse voorzieningen

Dagelijkse boodschappen

Vrijwel alle respondenten geven aan hun boodschappen in een nabijgelegen dorp in Opsterland te doen. Tijdens het dorpsgesprek komt naar voren dat Gorredijk een goede uitvalsbasis is voor de inwoners van Terwispel: *“Gorredijk is erg dichtbij, dus dat is ideaal. Boodschappen kunnen ook thuisbezorgd worden.”*

Gemiste voorzieningen in dorp

24% van de respondenten geeft aan voorzieningen te missen in Terwispel. De volgende voorzieningen worden hierbij genoemd:

Een supermarkt of andere winkel, zoals een slager of een groenteboer wordt het meest genoemd. Daarna geeft een aantal respondenten aan dat woonvormen voor ouderen, maar ook de mogelijkheid om in het dorp te blijven wonen voor jongeren wordt gemist: *“(...) dit is de basis voor dorpen om te bestaan en geen slaapdorpen te worden.”*

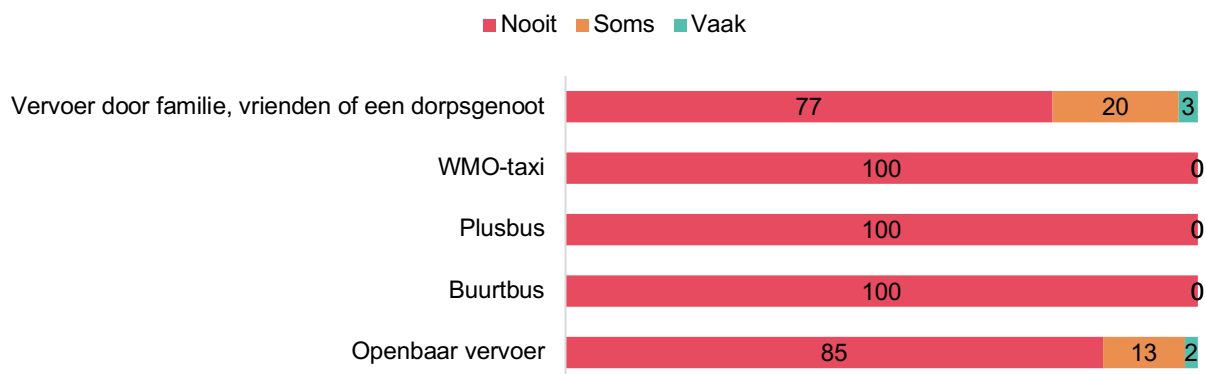
Verder worden recreatiemogelijkheden gemist aan de vaart, maar ook een terras. Ook voorzieningen zoals een fysiotherapeut, huisarts, een bushalte, een goede bouwmarkt en een snackbar worden door sommige respondenten gemist. Op het gebied van jongeren wordt een jeugdsoos voor jongeren van 12-18 jaar genoemd: *“Er zijn nu alleen ‘zuipketen’ op particuliere erven.”*

5.4 Vervoersmogelijkheden

Gebruik diverse vervoersmogelijkheden

Het merendeel van de respondenten maakt nooit gebruik van onderstaande vervoersmogelijkheden.

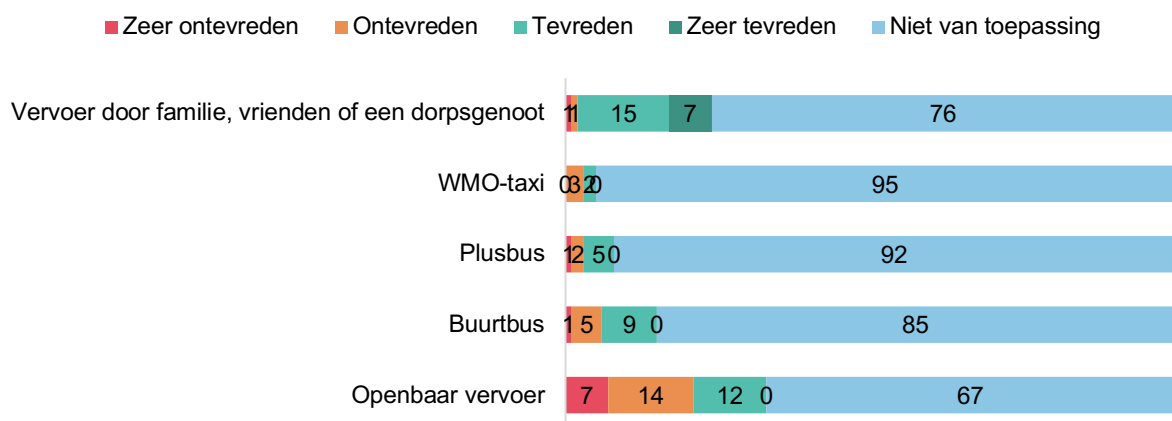
Gebruik diverse vervoersmogelijkheden

Tevredenheid over de vervoersmogelijkheden

Voor veel respondenten is de vraag over hoe tevreden zij zijn over de vervoersmogelijkheden niet van toepassing. Dit komt doordat zij in de vorige vraag al hebben aangegeven dat zij hier vrijwel nooit gebruik van maken. Een klein deel geeft aan (zeer) ontevreden te zijn over het openbaar vervoer (21%). In het onderdeel over voorzieningen die gemist worden, kwam ook al naar voren dat een bushalte gemist wordt in het dorp.

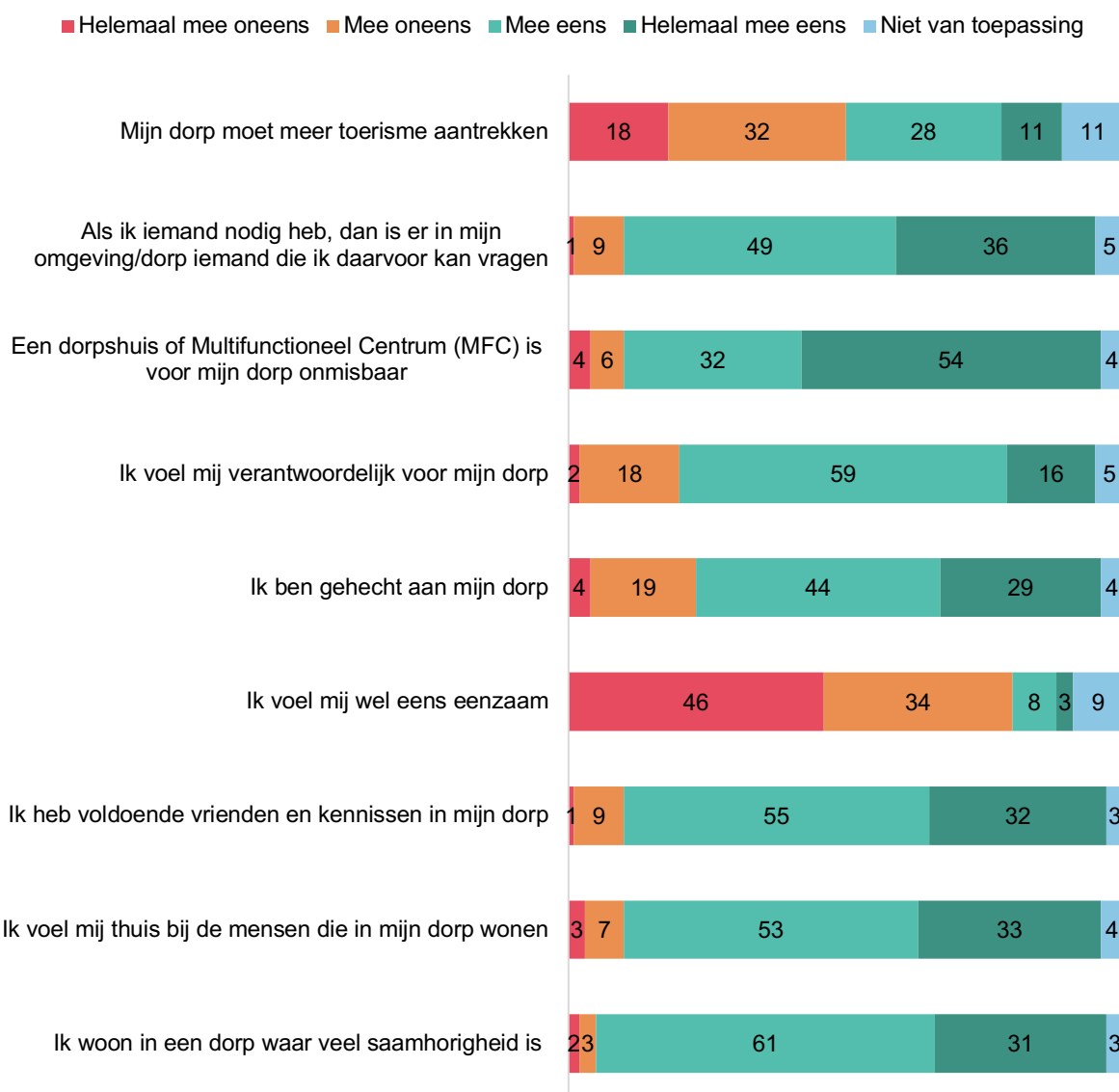
Tevredenheid over de vervoersmogelijkheden

5.5 Verbinding inwoners met het dorp Terwispel

Om te onderzoeken hoe de respondenten uit Terwispel denken over de verbinding met hun dorp is een aantal stellingen aan hen voorgelegd. Zij konden aangeven in hoeverre zij het hiermee eens of oneens zijn.

Verbinding met het dorp

Het valt op dat er veel saamhorigheid wordt ervaren in Terwispel. Ook voelen respondenten zich thuis in hun dorp en hebben zij voldoende vrienden en kennissen. Meer dan 80% van de respondenten is het (helemaal) eens met deze stellingen. Deze resultaten komen in grote lijnen overeen met de percentages van vier jaar geleden. Dit wordt ook in het dorpsgesprek herkend: *“Vanuit het dorp wordt veel georganiseerd en kijkt men na elkaar om. Er zijn altijd mensen die ervoor kiezen om niet deel te nemen.”*

11% van de respondenten geeft aan zich wel eens eenzaam te voelen. In de analyse is geen oververtegenwoordiging van een bepaalde leeftijdscategorie te zien in Terwispel. Respondenten die aangeven zich wel eens eenzaam te voelen, zijn van allerlei leeftijden. Tijdens het dorpsgesprek vindt men het moeilijk om hier iets over te zeggen. Het is ook niet altijd aan mensen te zien dat zij zich eenzaam voelen.

23% van de respondenten is in mindere mate gehecht aan het dorp Terwispel en 50% vindt niet dat het dorp meer toerisme aan moet trekken. Volgens de aanwezigen bij het dorpsgesprek is er op dit moment ook niet heel veel toerisme in het dorp. Het café is sinds kort wel weer open en er is vaarverkeer. Verder is er niet veel toerisme en dat vindt men wel prima zo.

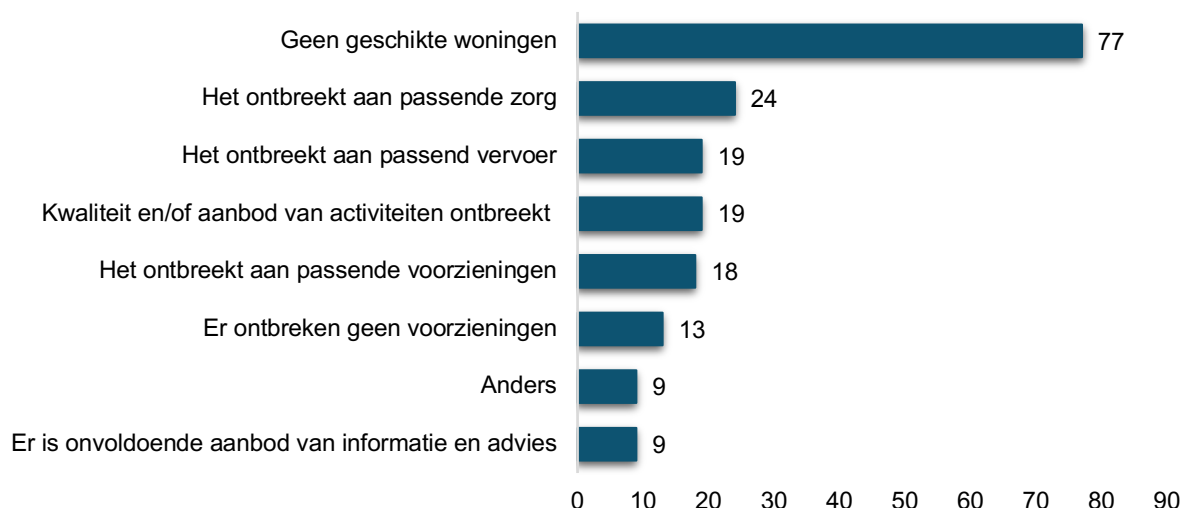
6 Zorg in Terwispel

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de mogelijkheden voor zelfstandig wonen in Terwispel voor oudere mensen en mensen met een beperking. Daarnaast zijn respondenten bevraagd op waar zij zich toe wenden wanneer zij vragen hebben over bepaalde thema's.

6.1 Zelfstandig wonen in Terwispel

Respondenten geven aan dat het in Terwispel ontbreekt aan geschikte woningen (77%) voor oudere mensen of mensen met een beperking. Daarna wordt ook genoemd dat passende zorg (24%), passend vervoer (19%) en kwaliteit en/of aanbod van activiteiten ontbreekt (19%).

Zelfstandig wonen in Terwispel

Bij 'anders' noemt men regelmatig dat het gezien de situatie van de respondent niet mogelijk is deze vraag te beantwoorden, zij hebben hier geen zicht op. Daarnaast wordt de mogelijkheid tot een pre-mantelzorgwoning gemist. Ook wordt genoemd dat de stoepen in de openbare ruimte onmogelijk te begaan zijn met een kinderwagen, rollator of een rolstoel:

“Er is geen logische verlaging van de ene stoep naar de andere waar de straat over gestoken wordt. Er is enorm achterstallig onderhoud (wortels van bomen, verzakkingen, reparaties die vluchtig gedaan zijn afgelopen periode waardoor men kan struikelen). In de straat naar school lopen ouders ook met kinderwagens over straat tijdens de spits omdat het anders niet mogelijk is elkaar te passeren.”

(Quote respondent dorpspiegels)

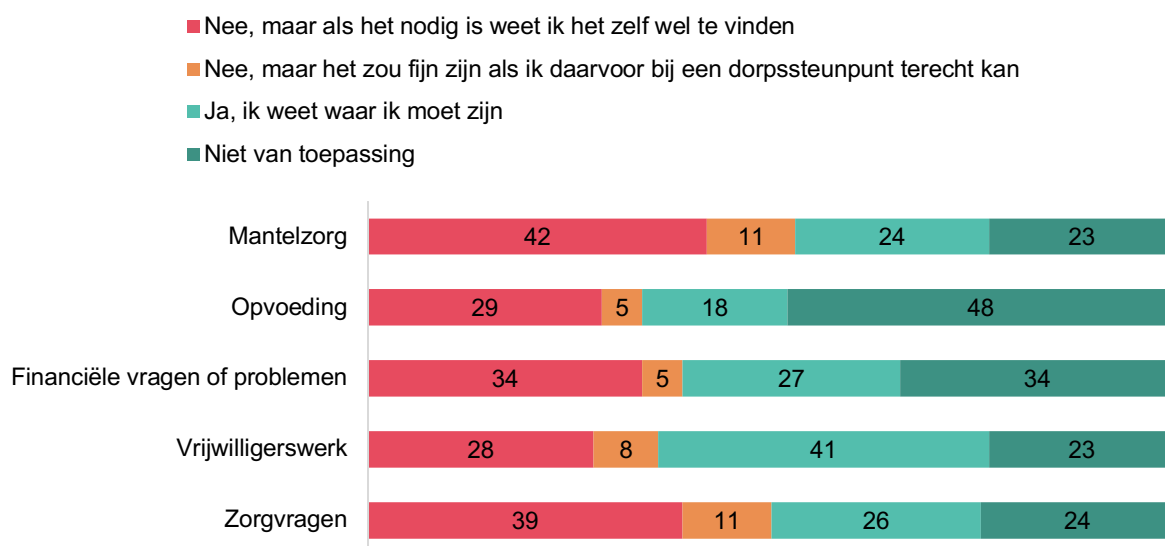
De aanwezigen van het dorpsgesprek herkennen deze antwoorden. Aanleunwoningen en woonvormen voor senioren zijn zeer gewenst in het dorp. Ook wordt een mooi voorbeeld gegeven van een speeltuin in Terwispel. Deze is toegankelijk voor een kind in een rolstoel.

6.2 Ondersteuningsmogelijkheden in Terwispeel en de gemeente

Vraag & antwoord

De meeste respondenten geven aan op dit moment nog niet precies te weten waar zij met bepaalde vragen terecht te kunnen. Maar zij weten dit zelf wel te vinden, mocht dit nodig zijn. Daarnaast weet een aanzienlijk deel van de respondenten al wel waar zij moeten zijn. Met name op het gebied van vrijwilligerswerk weten respondenten waar zij moeten zijn (41%).

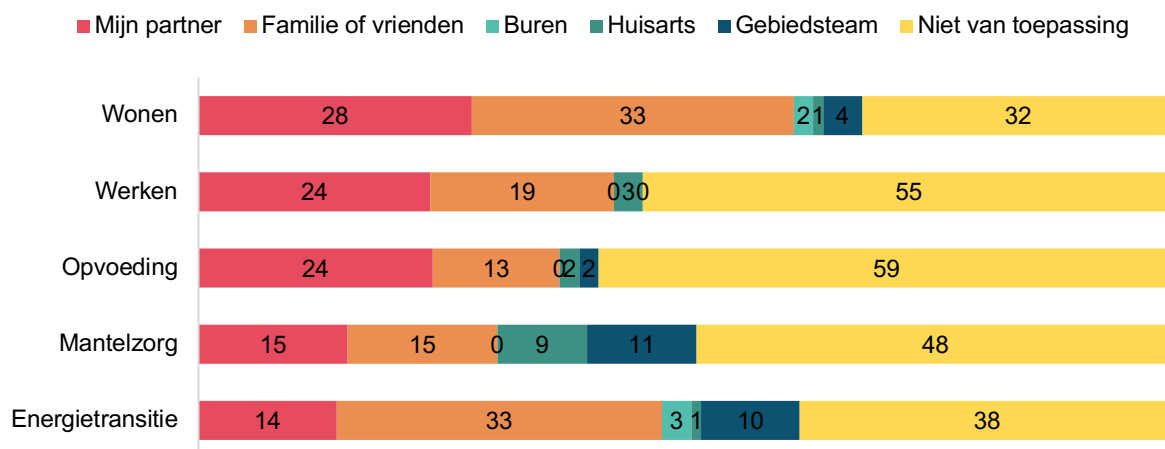
Is bekend waar inwoners met vragen terecht kunnen?

Wie heeft het antwoord?

Wanneer van toepassing, worden de meeste vragen in eerste instantie binnen de eigen omgeving gesteld. Respondenten gaan hierover het gesprek aan met hun partner, familie of vrienden.

Wie heeft het antwoord?

7 Nabranders

Aan het einde van de vragenlijst kregen respondenten de mogelijkheid om aan te geven of zij nog onderwerpen gemist hebben of dat zij nog iets anders kwijt willen. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste onderwerpen die uit de antwoorden naar voren komen.

1. **Woningbouw** voor jong en oud is voor veel respondenten een belangrijk thema. De mogelijkheid om in Terwispel te blijven wonen is er nu bijna niet. Er is al lang geen woningbouw geweest in Terwispel. Respondenten geven daarom aan dat er snel gestart moet worden met het nieuwbouwplan. Ook zijn er op dit moment geen mogelijkheden voor pre-mantelzorgwoningen op het eigen erf.

“In mijn ogen doet de gemeente Opsterland veel te weinig op het gebied van wonen in de kleinere dorpen. Er wordt op dit moment alleen gekeken naar de grotere dorpskernen. Terwijl wij hier veel jongeren en ouderen hebben die graag in Terwispel blijven wonen. Gemeente Opsterland neem uw taak serieus en bouw nieuwe woningen! De plannen liggen in Terwispel inmiddels al jarenlang klaar.”

(Quote respondent dorpsspiegels)

2. **Verkeerssituatie/verkeersveiligheid** in het dorp. De Streek en de kruising Bûtewei/Tolhúsleane/Kolderveen worden (voor alle weggebruikers) als gevaarlijk ervaren. Ook wordt in het dorp te hard gereden.
3. **Communicatie met de gemeente.** Sommige plannen duren erg lang. Of het is lastig contact te krijgen met de juiste medewerker. Er wordt in veel gevallen geen meewerkende houding vanuit de gemeente ervaren.
4. Daarnaast noemt een aantal respondenten nog de volgende onderwerpen: **onderhoud openbare ruimte**, de **Lelylijn** en er is meer informatie gewenst vanuit de gemeente over **verduurzaming van de woning**. Bijvoorbeeld met informatie over subsidiemogelijkheden.

